

ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ

Бр. 39.

Недеља, 2. Децембра 1918.
БЕОГРАД.

Излазе сваког дана у 7 сати изјутра.

Цена 20 п. дин. или 40 хелера.

ГОДИНА XXI.

Рукописе и претплату треба слати:
Уредништву ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ
БЕОГРАД, Космајска ул. бр. 28.

Њ. Краљ. Височанство
Престолонаследник АЛЕКСАНДАР

Војвода
ЖИВОЈИН Р. МИШИЋ.

Наследник српскога престола, будући краљ Југославије **Александар**, рођен је 4. децембра 1889. године, као син тадањег кнеза Петра Карађорђевића и кнегиње Зорке, кћери кнеза Црне Горе Николе Петровића—Његоша. У његовим жилама тече чиста српска крв, јер су његови претци и по оцу и по мајци чисти Срби и знаменити људи. Краљ Петар је унук ослободиоца Србије неумрлога хероја Карађорђа а син кнеза српског Александра; мајка краља Петра Персида била је кћи војводе Јеврема, а унука једног од најчувенијих војсковођа и државника из Карађорђевог устанка, Јакова Ненадовића. Мати пок. кнегиње Зорке, кнегиња Милена, ћерка је војводе чевског и сердара Петра Вукотића.

Наследник Престола Александар дошао је као дечко у Србију, када је његов отац Краљ Петар изабрач за краља Србије. У Србији је млади краљевић брижљиво васпитан у свима наукама, нарочито војничким. Као млађи син, он је постао наследник престола, када се његов старији брат Борђе одрекао права на наследство 15. марта 1909. године.

Наследник престола Александар ступио је у српску војску на дан свога рођења 1903. године, и постепено је аванзовао од простог војника на више.

Када је отпочео турски рат 1912. год. наследник је био командант I армије (састављене из дунавске дивизије I позива, дунавске дивизије II позива, моравске дивизије I позива, дринске дивизије I позива, тимочке дивизије II позива и коњичке дивизије), којој је био намењен најтежи и најславнији задатак, да оперише у долини Вардара. Са полетом коме нема равна, прва српска армија је као олуј ударила на турску силу и у славној битци код Куманова (10. и 11. октобра 1912.) учинила крај турском господарству у Европи. Турци су се очајно бранили са познатом својом ратничком храброшћу, али је орао шумадијски надјачао арслана анадолског. На Куманову је пукао колан свечовој кобили и окренула кола низа страну по Турке. Турска је сила била разбијена, падоше Скопље и Велес, и храбра српска армија удари на Прилеп, и на послетку у тродневној великој битци код Битоља (4.—6. новембра) коначно саломи турску силу. Код Битоља је потучено седам турских паша и турска војска са њеним најбољим војсковођама сатрвена, да више не дигне главу. У рату противу Бугара прва армија је однела сјајне победе на Брегалници, и задала у друштву са осталим српским дивизијама самртни удар подмуклом сусе-

ду. — После рата, услед слабости краља Петра, у мају 1914, наследник престола постао је Регент, вршилац краљевске власти, што је остао и до сада. У рату противу Аустро-Угарске наследник престола био је и врховни командант српске војске. Дела српске војске у овоме су рату сваком позната, њој су признали и пријатељи и непријатељи, да је најхрабрија војска на свету, и њено је дело наша велика и слободна држава. Њ. Височанство Престолонаследник поноси се што је врховни заповедник тако славне и сјајне војске, и што је са њеном помоћу остварио вековни сан Свога народа.

Војвода

Живојин Р. Мишић.

Војвода **Живојин Р. Мишић** долази у најславније и најзаслужније српске војсковође, и његово је име тесно везано за досада највећи успех у српској ратној и политичкој историји.

Војвода је син оног краја Србије, који је дао толике велике и заслужне Србе, нарочито велике и знамените ратнике, син ваљевског округа. Рођен је 8. Јула 1855. године у селу Струганику, срез колубарски округа ваљевског, од сеоских родитеља. Отац му се звао Радован, а мати Анђелија. Основну школу учио

је у селу, а гимназију у Београду. Пошто је свршио шести разред гимназије ступио је у београдску Војну Академију 20. Септембра 1874. године. За потпоручника је произведен 10. Децембра 1876. године, пошто је већ учествовао у првом нашем рату с Турцима, као командант колубарског батаљона II класе ваљевске бригаде. У овом је рату издржао неколико великих борба: код села Раковине противу чувеног Осман паше, затим на Јанковој клисури, где му је командант био потпуковник Бинички, и почетком Октобра на Шиљеговцу, под командом славног војсковође, тадањег пуковника Буре Хорватовића. Тада је наша млада народна војска оскудевала у старешинама, нарочито у школованим официрима, те је зато и могао млади питомца добити тако велику команду. У другом рату са Турцима 1877, био је Мишић командир чете комбинованог VII пука на Јавору, под командом потпуковника Паје Путника.

После рата Мишић је заузимао важне положаје у војсци: био је прво командант VII пешад. батаљ. и Краљев ађутант. За тим командант пешадске бригаде, професор Стратегије на вишој школи Војне Академије, начелник оперативног одељења Главног Генералштаба,

КОЛОСЕУМ

СТРАСТ ДОЛАРА. — Американска драма
у 2 дела са осталим одабраним програмом.

КОЛОСЕУМ

командант Дринске Дивизијске области. За ђенералштабног пуковника добио је 6. априла 1901. године, и као командант дивизије стављен је био 1904. г. у пензију. И као активни официр и као пензионар, Мишић је радио на војној књижевности, а године 1907-9. издавао је у друштву са пуковником Св. Исаковићем недељни војни лист „Српску Војску“. Резултат његовог рада на војној науци је опсежно дело Стратегија, прва опширна оригинална књига на српском језику (пре ње су били преводи и кратка Стратегија Ст. Стокића) о тој најважнијој грани ратне вештине.

У почетку године 1909. враћен је Мишић понова у активну службу, добивши за помоћника Начелника Главног Ђенералштаба. У том положају он је својим знањем, неуморном вредношћу и даровитошћу много допринео да се српска војска и српски официрски корпус спрема што боље морално и материјално за велике догађаје, који ће наступити. Кад је наступио рат балканских савезника противу Турске 1912. Мишић је сјајно испунио своју дужност помоћника начелника Штаба Врховне Команде, пошто је тадањи начелник, ђенерал Р. Путник, био болешљив. После славне кумановске битке Мишић је добио ђенералски чин (20. октобра 1912. године).

Европски рат затекао је ђенерала Мишића на положају помоћника Штаба Врховне Команде, али критичан положај у који је била дошла наша војска почетком Новембра 1914 учини, те ђенералу Мишићу би поверена команда над првом армијом (11. Новембра). Ту је имао прилике да непосредно покаже свој велики таленат као војсковођа, и показао га. Предузета је офанзива према Аустријанцима, чија је последица била, да је аустријски ђенерал Поћорек био до ноге потучен и срамно побегао из Србије. Као награду за тај велики и сјајан успех добио је Мишић највећи војнички чин — произведен је 4. децембра 1914 за војводу. Пред почетак садање офанзиве, која је довела до ослобођења Србије, Српства и Југославије, постављен је војвода Мишић за Начелника штаба Врховне Команде, и његова је главна заслуга што је офанзива предузета. Војничка даровитост и енергија војводе Мишића, спојена са необичном храброшћу српске војске, учинили су те је наша офанзива уродила дивним плодом, и европски рат завршен тако брзо и сјајно по Споразумне силе. То нам наши савезници признају и војвода Мишић ужива највеће симпатије и поштовање код наших врлих савезника исто онако као код наше војске и нашег народа.

Слава Војводи Мишићу и нека нам га Бог дуго поживи!

Ратне и политичке вести.

ПРОТЕСТИ АМЕРИЧКОГ СЕНАТА.

Из Вашингтона јављају, да је Сенат готово једногласно

прихватио револуцију против Вилсоновог путовања у Европу. Комисији за спољне послове упућени су предлози да се укину Вилсонова изванредна пуномоћја и да се одмах опозове америчка експедиција.

ПОВРАТАК ЧЕХО-СЛОВАЧКИХ ЛЕГИЈА.

Како званично јављају закључен је споразум о пролазу чехо слова ке армије са талијанског фронта кроз немачку Аустрју за Чешку. Пролаз ће трајати 12 дана. Чехо-словачке трупе пролазиће у потпуној ратној спреми и не смеју бити узнемираване.

ВИЛСОН ПРЕДСЕДНИК САВЕЗА НАРОДА.

Из Хага јављају: Држи се као извесно, да Вилсон, коме истиче друга периода службе у својству председника Уније, неће своју необичну каријеру довршити као председник Уније, пошто је немогуће да буде и по трећи пут изабран. Мисли се на то, да би Вилсон могао бити изабран за председника савеза народа.

РЕВИЗИЈА УСЛОВА ЗА МИР.

Париски извештаји јављају да ће Вилсон по врћи ревизији закључке конференције у Лондону, нарочито у погледу сфера утицаја на Истоку. Због тога Сједињене Државе повећавају своју копнену и поморску силу.

„ИМАНИТЕ“ ПРОТИВУ ДИКТАТУРЕ.

Париски лист „Иманите“ устаје противу лондонске конференције и вели, да је рат за то вођен, да народи могу собом располагати. То је свечано обећање озбиљно узето, али диктатори иза кулиса настављају своје злочибно дело. То се стање не сме трпети, треба народе упитати о њиховој судбини, а не спремати се на нову реакционарну политику бечкога конгреса. Ту енергичну опомену прихватају кругови француске левце. „Попилер“ изјављује, да Вилсон устаје противу непомирљиве аутократије.

СУДБИНА НЕМАЧКЕ ЧЕСКЕ.

„Фрејдвонблат“ сазнаје из обавештених кругова, да је изасланик чехо-словачки у Бечу Тушар изјавио приватно пре неколико дана, да ће се судбина нема ке Ческе решити пре конгреса мира, и да ће се оних три и по милиона Немаца морати покорити, и Аустрије ће се морати одрећи тих области. „Народни Листи“ сматрају поузданим да ће Споразумне Силе пристати на овај захтев Чеха. У вези с тим вестима је и продирање чехо-словачких трупа у поменуте крајеве.

Изјава увређеног.

Пишем ове врсте по дужности према људима, чије милење ценим, а не зато што бих имао ма због чега да се извињавам или правдам. Било би ми криво, ако би се ко од тих људи, не познавајући ме изближе, повео

макар и тренутно за клеветницима од заната или за неравним судним лаковерницима, који нису кадри да одмере отровност једне гнусне потворе. Да су само такве рђе у питању, ја се не бих ни освртао на њих пошто они рове потајно и на срћу из заседе, мучки; али је код нас пуно и честитога, необавештена света, те би био грех пустити да га они заводе. Пишем ово и зато, што пример са мном неће остати усамљен. Неваљалци ће у Србији увек покушавати, да сумњичећи и опадајући исправне људе, извуку корист за себе. Пишем, затим, и као јавни радник у својству новинара српског, који је већ по самом позиву својем позван да жигоше неправду, лаж и клевету, и да се свакад залаже за отворен, частан и витешки обрачун, ако га већ треба и мора да буде. Н послетку, ја овако јавно улажем свој протест као син вазда високо моралне, кроз родољубиве куће, и јер имам децу која ће у овој земљи живети, и за чије ће неокаљано, чисто и светло родитељско име умети њихов отац да дели заслужне ударце, где год и кад год затребало буде.

Већ од дуже времена, усред окупације, ја сам осетио да се око моје личности преде невидљива пређа сплетака и подметања, и да се с извесних места, овде и на страни, приписује мојем јавном раду смер противан тежњама званичне Србије, и који се коси чак с патриотизмом. Колико је то било нетачно и неоправдано, доказује чињеница: да ја нисам никад долазио ни у какав ближи додир с окупационом влашћу, осим један једини пуг кад ми је, после оставке г. др. Воје Вељковића, понуђено председништво Београдске Општине. Још мање сам имао прилике за какву политичку делатност, нити бих, баш и да сам је имао, ступао на тако трулу даску! Зна се ко је за време окупације „политизирао“ у земљи и праио паре, а ја, који сам за све време био ван сваке политичке и под пуним потписом објављивао само непристрасне, чисто стручне књижевно-уметничке саставе, и тиме чинио услугу нашој култури пред туђинцима, — ја сам од извесних трговаца с патриотизмом и с династичношћу опањкан као редовољно лојалан поданик, па чак и као недовољно чврст родољуб!

Поред овог новинарског рада, ја сам неко време био запослен око преуређења нашега Народног Музеја и библиотеке Академије Наука. У Музеју сам радио заједно с г. г. Светозарем Зорићем, професором Универзитета, и др. Симом Тројановићем, управником Етн графског Музеја. Затим смо тројица уређивали библиотеку Академије: приповедач Бора Станковић, чиновник Држав Штампарије Воја В. Грујић и ја. То је био сав мој рад год окупацијом. Има ли ту ичега неупутнога, ичега што би било за ошуду? На против! Ја сматрам

да нам је патриотска дужност налагала, да помогнемо спасавање културних тековина, које беху изложене коначној пропасти и од којих је највећи део већ при повлачењу наше војске био разграбљен или уништен.

Хонорар за овај наш труд био је тако мален, да се само од њега није могло код тадашње скупоће живети. Али док су сви остали примали у исто време и редовну помоћ из Швајцарске, дотле сам у целој Србији био можда једини ја, коме се оданде намерно није ништа слало. Због тога сам био принуђен да се задужујем на све стране, како бих само голу душу одржао. Извештавах се више пута о поводу за овакво незаконито и безобзирно поступање према мени, као српском државном чиновнику; обраћах се пријатељима, жалих се и протестовах, али ми одоуд нико одговарао није. То изазивачко, кукавичко ћутање вређало ме је највише. Под тим утисцима, и у једном тренутку праведнога гнева, ја написах чланак „Две Србије“ и одмаздих повлашћеним родољубима, овде и Швајцарској, како сам знао и умео. У чланку је повучена разлика између честите и патничке Србије, која се за све нас крвави и гине на бојном пољу, и једне назови родољубиве, претворне Србије, чија сам жртва требао ја да будем. Стрела је била добро одапета: — чуо се јаук. Мени је постало сасвим јасно, да сам оклеветан, а у то ме је нарочито утврдила и дописна карта г. Јована Премовића, који ми је из Женева казао први истину у очи, поручивши ми ово: „Пошт. Госп. Николајевићу, Једном мојом картом јавио сам Вам, да сам учинио преставку за Ваше примање. Сазнајем да Вам се не може слати; зашто, не знам; не каже ми се. Сматрам за дужност о овоме да Вас известим, да би се могли старати с друге стране, те да не би на пошиљку одовуда чекали“.

После овога ја нисам више могао опстати у Београду, јер бејаш лишен најпотребнијих средстава за живот, а није ми се више ни милило да останем, кад сам осетио сву тежину нанесене ми увреде и неправде. Једини је излаз из тешке материјалне ситуације био: да се, макар и по цену интернирања од стране Бугара, пребацим преко Мораве и преселим у Мало Црниће, где је наша породица уживала од почетка рата гостопримство моје сестре у дому Вајлоновом. Добивши, за тим, с тешком мучком дозволу од бугарских власти, да могу стално остати код својих, ја се скоро две године нисам ни враћао у Београд, него сам у селу сачекао повратак драге и дуго жељене Слободе.

Одмах по Ослобођењу похитао сам у престоницу, да се јавим на посао и да затражим своје оспорено чиновничко право. Али ни ту нисам био поштеђен од нове једне увреде.

Сазнадох посредним путем, да се г. Љуба Јовановић, министар унутрашњих дела, изрази неповољно о мени, у присуству мога зета Томислава Кризмана, сликара из Загреба. Чак је г. Љуба, при помену моје личности, узвикнуо: „Не помињите ми то име!“

Пошто ми није била дата могућност личнога објашњења, очекујем од г. министра Љубе Јовановића, да ми изволи јавно рећи: зашто да се моје име не помиње пред њим. Зашто да се не помиње име једнога исправног књижевника српског, који је најбоље своју снагу и низ најдражих година утрошио у честитој борби за Истину и за добро народа свога, и који је после двадесет година јавнога рада и чиновничке службе остао сиромаш, какав је од почетка био? Од Љубе Јовановића ја одиста нисам очекивао да тако олако и безкрупулозно крши прут врх туђе главе. Зато му је дужност, да се о мени јавно изјасни, јер ја од јавности нисам никад бежао, нити имам разлога да се од ње кријем...

Мило Црнић,
крајем новембра 1918.

Др. Божа С. Николајевић.

ЛОКАЛНЕ ВЕСТИ.

Долуговали.

Господин Ђока Биба банкарски чиновник, Сима Ценић пот у овник у пензији, Михаило Несторовић индустријалац из Паланке, д-р Милош Борисављевић, санитарски пуковник, Драгомир Стојановић арт. пуковник.

Нови полицијски писари.

Њ. В. Престолонаследник указом својим од 21. окт. 1918. у Солуну, благоволио је пост бити за привремене полицјске писаре:

Светозар Бркић-вић, свршеног матуранта, за привременог полицјског писара треће класе срза посавског округа београдског;

Негована Станишић, свршеног матуранта, за привременог полицјског писара треће класе срза колубарског; и

Севалда Д. Калајџића, студента права, за привременог полицјског писара треће класе начелства округа моравског.

Конференција о приликама у окупираним нашим земљама.

Данас 2. дец. у 4 сата после подне б. ће у сали народног позоришта (Косина) конференција о окупацији наших земаља под Талијанима и о садашњим приликама у окупираним подручју. На конференцији ће говорити г. г. чланови Народног Већа Светозар Прибићев, Ивн Храбар, д-р Смодлака и д-р И. М. Чок.

Чехословачка лекарска мисија — Чехословачки заробљеници.

У четвртак стигла је у Београд лекарска мисија послата од Чехословачке Владе у Прегу. Састоји се из 5 лекара, 3 санитарска подофицира и 15 болничарка, и додељена је на рад у олд. Општу Војну Болницу. Поред редовне дужности глављено је мисији у задатак, да у споразуму са овдашњим Одбором Чехословачког Народног Већа огањиврап вратак чехословачких војника, који су овде као бишци аустроугарски војници застали — у њихову слободу отаџбину. Транспорт Чехословачка сак пљених у Београду извршиће се кроз дан два и рочитим санитарским возом, којим је допутовала мисија. Воз ће се после одмах вратити за остале Чехословаке, који се међутим у Београду прикупе. Према наредби Врховне Команде имају се одмах сви заостали и заробљени Чехословаци пусти у слободу и упут ти у Београд Одру

Чех словачког Народног Већа, Јакшић на ул. бр. 3. (Прашка Кредитна Банка). Одбор учтиво умоља а све влсти и сва лица, која евентуално дођу у додир са њима на путу из унутрашњег да све Чехословаке на путу по могућству потпомажу хр. но, оделом, и в. ц. м. и т. д. што су Чеси потпомага и Србе на путу за заробљеничких логора у Чешкој.

Свечана служба Божја са благодарјењем.

У уторак 4. дец. као на рођендан Његов г. Краљевск г. Височанства Престолонаследника Александра, витешког Олбодиноца Србије и Београда, биће у Саборној Цркви свечана служба Божја са благодарјењем Служба Божја почеће у 9 и по ч. с. ва по војничком, а благодарјењем по свршетку службе Божије

Певаће хор „Београд. Певачког Друштва“.

Позив наставницима свих школа.

Позивају се сви наставници средњих, стручних и народних школа, као и други просветни службеници из Београда и унутрашњости, који се налазе у Београду да се јаве Министарству Просвете и Вера, без погледа дали су то већ раније учинили.

Каце за купус.

Друштву за заштиту деце потребне су каце за купус. Ко има и то за продају или за давање под кирију, нека јави домаћину друштва, усмено или писмено, Краља Милана ул. бр. 64. Ко би имао да да исте на послугу, примиће се са захвалношћу.

Топчидерска пруга.

Сутра се отвара и трамвајска пруга за Топчидер. За сада ће равити само од Кнежевог Споменика до Сењака, а кад се буде оправила пруга код Цареве Ђуприје, на што се неће дуго чекати, онда ће и Топчидер бити трамвајем везан с Београдом.

Општина тражи раденике.

Пошто су у велико отпочеле да доље животне намирнице, које добри људи шлежу Општини београдској ради издржавање општинске сиротиње, Општини је потребно око сто поштених и вредних раденика за истовар и утовар намирница. Раденици ће бити плаћени према данашњим приликама, а од њих ће општина доцније он, који се овом приликом буду показали вредни и исправни, увимати у свој службенички кадр. Позивају се сви они раденици, који су вољни да овј посао раде, да се одмах приаве економном одељењу општине београдске.

Обзнана.

Од 2. ов. мес. издавање се новчана помоћ по реонима свима породицама ратничким и нератничким, које имају купон за бесплатно примање животних намирница. Старешињетих породица или њихови заступници нека се тако обрате за помоћ. Собода да понесу купон. Колика ће се помћ давати начењено је реонима. Из Суда београдске општине 1 децембра 1918 год. Абр. 28278.

Наредба Команданта Места.

„Приметио сам да многи шофери терају аутомобиле тешке и лаке са великом брзином кроз врш услед чега је било и несретних случајева. Наредбу ем да се аутомобили кроз варош могу терати највећом брзином и то тешки 8—10 км. а лаки 13 до 15 км. на сат — а на кривинама за тешке до 5 а за лаке до 10 км.“

Пажња заробљеним официцима.

Сва г. г. официци, који су дошли из ропства и налазе се сада у месту као нераспоредени, да се одмах пријаве Ахут. Одељењу Команде Места.

Допис из Руме.

У недељу 23. новембра одржато је у Руми свечано благодарјење у част Њ. В. Краља Петра I. Службе су одржате у свима црквама; у цркви „Св. Духа“ служила су господи Емилијан Грбић и Марко Шаула. Служби је присуствовао Српско певачко друштво са својим хором, овојом г. Ду-

шаном П. повићем, директором српске школе у Руми и све надлежне власти и корпорације, као и народни свих вера. После службе и благоларења креула се мн фтацијона поворка са ученицима свију школа на челу и представницима свију власти, кроз главну улицу, кличући Краљу Пету у, Престо онаследнику, слободи, славној српској војсци и кличући стау погнулим јунацима. Омладина је пе ала химну. Предстан м команднта места мајора г. Милана Димитријевића зауставила се пово к, бурчо га поздравила, а мајора је поздравио г. професор Баретић, свим гвором:

„Као што птица робница из кавети весело пропева у драгој слободи, тако ево и ми који до ад живљемо српским животом, изиђосмо, да слободни манифестирамо и искажимо неизрециву своју радост, што смо дочекали час, кад нам је освојено сунце слободе и испунили се наши народни столетни идеали у томе, што се напакон брђа по крви и језику ослободише и здружише у чврсту здругу, у слободну и независну државу Срба, Хрвата и Словенаца, којој на челу свијетли симбол слободне династије Карађођевића. — Да је баш школ ка младеж похитала, да даде одушке светим осјећајима, који прожимљу срце и душу свакога Југослава а разумљиво је. Омладина, тај цвијет народа, била је увијек по млађаној својој револуционарној гргрди носилац народних идеала. — Данас, када су идеали нашег народа постали чињеницом, кад су претворени у једно велико, видљиво и благословено дјело, излази на а омладина одушевљена с нама остала ме, да клечемо у част и славу оних који поднесоше највеће жртве, пролише највише крви, претрпјеше хејојски настрашнје патње и прогонства те извојеваше најсјенију побједу, побједу правде над силом. Великом краљу ослободитељу и његовој неумрлом славом овјечаног српској војсци, које сте ви г. г. мајоре са осталом господом представници, изричемо из дна душе своје харно и захвалност.“

Уједно ваг, г. мајоре, као представника славне побјелоносне српске војске молимо, да будете тумач код Њ. В. Величанства Краља Петра, ових наших осјећаја, поштовања љубави, оданости, радости и диљења. Срсна је ова школска младеж, а ми са њоме, што у часу свга дгоја може да се угледа на вас див-јунаке као живи пример пожртвованости, самопржгога, који не клонусте и непустисте наду ни онда, кад сте били растурени далеко од своје отаџбине. Надамо се, дакле, да ће ова омладина, огријана сунцем по вама извојеване слободе, знајући процијенити ва ту слободу придонесе е жртве, радити за повољни развитак, цвијетање и напредак своје слободне отаџбине. И с том жељом да ће смјадина бити јаки и необорив ступ уједињеног краљевства, кличем да живи Њ. В. Краљ Петар I, краљ Срба, Хрвата и Словенаца, да живи Њ. Кр. В. регент Александар, да живи народ српски, хрватски и словеначки, да живи славна српска војска!“

На говор г. Баретића, топло је одговорио мајор г. Димитријевић. За тим је било гримање код команданта места грађанства и представника власти, а народ се разилавио у највећем расположењу. Ђ.

Апел на грађане.

У понедељак после подне стижу из Србобрана 32 кола са животним намирницама за сиромашно грађанство са 3 тераоца и 7 чувара.

Ова кола са тераоцима стау код општин: на добровољној служби за неко време.

Храна ће се сместити у општин. магацину а стока и волови у општинске штале.

Треба да се смести и људство што удобније. Треба га сместити у приватне станове за неко време, док се не уреди питање о њиховом становању.

Суд општински апелује на своје грађане чији су стан ви у близини

трчалишта, Таковске и Милоша Великог улице на више, а који имају могућности, да приме по једног од овог људства на стан за који дан.

Они који имају за ово могућности и вољни су да учине ову услугу нека се пријаве секретаријату општине београдске.

Хрватски поздрав српским јунацима

Поздрављам вас, љубим, ој орлови бели,

С вама и јуначки српски народ цели, Сви а нам слободне сунце сте донели, Срца, душе наше до неба узели! Дивно ли је, златно ово наше сунце! Оба ова д ле, поља и врхунце, Од словенске Соче до српског

Вардара, Истим ал том живим љубави и жаром Славни Србин, Хрват и брат им

Словенац Слоге и братимства красни сплећу венац..

И опет вас здравим, ој орлови мили, Грабилице суре никад нисте били, Ви кружите само наших поврх гора, Органца, лова и нашега мора...

Пратила вас срећа и у лалњем лету, Д к стигнете сврху жуђену у свету! Обродите наша сва острва славна, Хрватска су она постојбина давна! Нек су сад и српска — с благословом била,

Та иста је красна пјесма нам гила! А Косово српско, и хрватско било, Среће ритмом складним свуд нам срце било!

У Дубровнику,
на Никољ дан 1918.

Проф. Јаков Царућ.

Из Словеначке лирике.

С. Грегорић.

Мој црни плашт

Гледате, јени, плашт овај црни,
А да л' ме разумете?
Разумете ли сузе у оку,
Што им е сад смејет?

Суза за сузом образ ми роси,
И ја убијен и нем,
Огрнем плаштом црним плећа,
И тако по свету грем.

Не, отац драги умро ми није,
Браћа, ни сестре с њим,
Ни мати мила — сви су ми живи,
За њима не жалим.

Они су живи, о Богу хвала,
Отуд ми сунце сја,
Али на једном гробу ја стајем,
И за њим жалим ја.

Ту, када су га побусали,
На погребу сам јој био,
Кад су је у грб спустили хладни,
Дуго сам сузе лио.

Љубави људске гледо сам уок,
И гроб јој побусан,
Гробари су се церили глумо,
Стрешан то беше дан.

Узоре наше све покопаше,
На погребу сам им био,
И док гробар кличају бурно
А ја сам сузе лио.

Отада су ме мени не сија,
Ја незнам шта је зрак,
У срцу туга ж вог ми пије,
Дух ми обвија мрак.

Отада плашт сам прегоно црни,
Да сваку радост скријем,
Гледам гробове снова и нада,
И тако сузе лијем.

М. М. П.

Искрице.

Има људи, који радо насрћу на туђу чст. Таквима је и њихова властита част без вредности.

Пази, не пуштај узде језику твојем, јер оне је твој господар. Ти си одговоран за сваку реч његову, и зато ти треба да си њгов господар.

Не вреди ни живот твој, ако у њему ник ме не чиниш радост. Али најлепша је она, коју чиниш беднику, и наслађа коју чиниш деци.

Умољавају се ови **матуранти** који су септембра 1915. год. похађали матурантске течајеве, да у понедељак 3. ов. м. у 3 ч. по подне дођу у кафану „Два јелена“.

КАФАНА

„ЗЛАТНО БУРЕНЦЕ“

Приаренска улица 8.

Препоручује своју **ДОБРУ КУЈНУ** а у истој даваће и **месечни** кост.

Препоручује одличног **КАРЛОВЧАКОГ** и **ДОМАЊЕГ ВИНА** као и све врсте **РАКИЈЕ** и **ЛИКЕРА**.

— Цене врло умерене. —

С поштовањем

МИТА МИЛЕНОВИЋ

дугогодишњи костебер од „Уједињена“.

ЧЕШЉАРИМА и четкарима. Имам на продају рогова и коњских репова. Нека се јаве у улици Јове Илића бр. 129., Антонију Јанковићу, опанчару.

Собни намештај

Све врсте дрвета као и гарнитур, канабета, м-синганах и плеханих кревета, тонетованих стола одпочели смо про авати солидном ценом.

РУДОЛФ и **ЖИГА ФЕЛДМАН**

3-3 Вука Караџића ул. 8

Већу количину

Белог брашна

добила је радња

Лодовић и Ристић

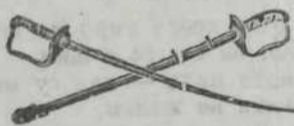
За пекаре нарочите цене.

УЧИТЕЉ француског језика даје часове. Обратити се уредништву овога листа.

И.СРП. МЕХАНИЧКО-ГАЛВАНО-ТЕХНИЧКИ ЗАВОД

Милутина С. Марковића

Теразије.

ИЗРАЂУЈЕ: официрске сабље, звездице и вештачке ноге.

ВРШИ ОПРАВКЕ: машинна писаћи, шиваћи, велосипеда, мотор бицикла и аутомобила.

Пажња Пажња

Соде за сапун (кам. соде) Сирћетне есенције

Соде Бикарбоне

Коломаз у кутијама

Галице, тамњана,

као и друге колонијалне робе

препоручује радња

НАФТАЛИ ЛЕВИ

Краља Петра улица бр. 24.

КУПУЈЕМ све старе књиге, антикварница Здравка Спасојевића — Сремска улица број 6. — „Стари Телеграф“.

Првокласни Енглеско-Француски

МОДЕ САЛОН

ИДА

и ЗАВОД за изучавање шивења, вештачког цртања и кројења. Коларчева ул. бр. 10, I. спрат десно.

Ученице и шегрте прима уз повољне услове. Успех загарантован.

КУПИО БИ КУЋУ у средини вароши од 40 до 50 хиљада круна. Понуде слати уредништву овога листа.

Стара уметничка, печато, резачка радионица

Мише Голдштајна

кнез Михајлова ул. бр. 39.

преко пута Управе Држ. Монопола, у згради београдске трговачке банке, прима на израду, државне, општинске и приватне штампиле, као и сваковрне гравуре. Израда права уметничка.

Вешта

КУВАРИЦА потребна је одмах. Јавити се у Редакцији овога листа.

БАКАЛСКО-КОЛОНИЈАЛНА И НИРНБЕРШКА РАДЊА предаје се. Јавити се редакцији овога листа.

Купујемо и продајемо:

Све врсте **КОЖА**, сувих, сирвих и усољених као **ОПАНАКА** грађених и пресних.

Распродајемо: шамија, порхета и грудњака, метле, салцајса, сапуна за в.ш и миришљавих. Зејтина машинског, плави камен, калафонијум, рафије и друга разне робе.

Продаја на велико.

Кожарска радња

Мигрић, Новаковић и Стефановић

Кнез Мих. ул. 42. 4-5

„ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ“ примају огласе по умереној цени.

Каменорезачка радња

ЂОВАНИ БЕРТОТО

— Гробљанска ул. 15. —

Има своје

— **ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ** —

равних надгробних споменика као и оквира за гробове од вештачког камена. Цене су врло умерене.

Поруџбине прима како из Београда тако и из увутрашњости.

Услуга брза и тачна.

3-3 **ТЕРЕЗА БЕРТОТО.**

НУДИМО БЕЗ ОБВЕЗЕ ДОК НА СТОВАРИШТУ ИМАМО

Само трговцима на велико.

Сваковрну гвожђарску робу као: ланце, браве, шарке, мотике, лопате, тучане плоче за шпорете и т. д.

Гезног вејтина и мести за машине.

Колофонијум, терпентин текући.

Субуке свежоврсне као: опанака, ципела, сандола итд.

Сукно домаће у разним бојама, подесно за сваку зимску одећу.

Пасуља већу количину, и других животних намјеница.

Сода камената (масна) и ситна за сапун, кристал сода

Зачине разне: прику, бибер, нејквири, гром есенција.

Коже разне. Метле и четке свију врста.

Надаље имамо на стоваришту разне ситничке робе и друге робе.

Све поставно наш магацин.

РОБНО ОДЕЛЕЊЕ Народне Кредитне Банке Д. Д. СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ. 3-5

КАРЛОВАЧКА ВИНА

бела и црна, стара и нова, одабране врсте из властитих винограда;

РАКИЈЕ, шљивовице и комовице

Продаје на велико **МАРКО Ј. ПОПОВИЋ**

поседник винограда. — Сремски Карловци. 3-3

Народна штампарија ЉУБ. Ј. БОЈОВИЋА

Прима на израду све срсте штампарских послова.

Ожалошћена породица пок. Ник. З. Поповића, јавља сродницима и пријатељима, да ће својој леменитој

† Мари — Лали Н. З. Поповић

давати годишњи парастос у понедељак, 3. децембра тек. г. д. у 11 час ва пре подне (ојно време), у Саборно цркви. 1-2

Ерна Поповић са ћерчицом Ларом извештава пријатеље и познанике да ће своје добром мужу

† Душану Поповићу

и винару

који је умро на операцији у Лондону, давати четрдесето-дневни, а своје свекру

Алекси Поповићу

го ишњи помеч, у среду 5. ов. м. с. у Саборној цркви у 11 сати по војном времену. 1-2

Моје добром и никад непрежаљеном брату

† Д-р Мити Поповићу

сан-тетском референту желез. дирекције у пензији и резервном санитетском пуковнику,

који је 24. октобра испустио своју племениту душу у Ници, у Француској, даваћу 4. децембра ове год. парастос, у 11 час. пре подне (по в. в.) у Вознесенској цркви.

До гроба ожалошћена сестра: Драга С. Петровић са породицом. 2-3

Са болом у души, извештавам сроднике, пријатеље и познанике, да је мој добри и племенити супру:

† Петар К. Радовановић

трг. београдски, члан фирме Радовановић и Михајловић

преминуо после дугог и тешког боловања 21. о. м. у 75 години старости, а сахрањен 22. о. м. у породичној гробници на н. гробљу.

Нека је хвала грађанству обојег пола који милог ми покојника до вечне куће испратише.

25. новембра 1918. Ожалошћени: супруга: Даница П. Радовановић; шурак: Живко Живановић. 2-2 Београд.

Са болом у души извештавамо наше рођаке и пријатеље, да је наш добри и племенити

† Голуб С. Јанић,

трговац

посе кратког и тешког боловања преминуо ноћу између 29. и 30. новембра, недочекавши да ужива плодове успеха наших славних јунака; а не испуни му се ни жеља, да пропукује и види уједињене дивне земље Срба, Хрвата и Словенаца. Сахрањен је у суботу 1. децембра о. г.

Ожалошћени: супруга Босиљка; сестре: Даника, Фотилка, Евгенија, Магда и Гафа; тетка Ката; ташта: Јелена; сестрићи: Тодор, Арсеније и Тодосије са осталом многобројном родбином. 2-3

Рањеним срцем и скрушеном душом, тужни и несрећни родитељи, јављају свима својим сродницима, пријатељима и познаницима, да је наш мили, никад непрежаљени, узор син, брат итд.

† НИКОЛА (НИЦА)

свршени студент трговачке академије

испустио 27-Х-1918, свој млађани живот, у својој 22-гој години, пун идеала и племенитих жеља, далеко од своје отаџбине, у Монтани (Швајцарско), не дочекавши да отет загрли у слободи своје миле и драге, који га тако жељно очекиваху.

Овим путем изјављујемо своју захвалност, свима нашим пријатељима, који га за време болести обилазаше и до вечне куће отпратише.

Децембра 1910. Вечито ожалошћени родитељи: Лепосава и Стеван Београд. Николић, хотелиер „Хотел Македоније“; сестра: Лепосава; браћа: Михаило и Љубомир и остала фамилија.

2-2